Sondaj EY România: Marile companii locale vor face investiţii pentru a se proteja de atacuri cibernetice şi impactul lor asupra datelor financiar-fiscale

Peste 90% dintre companiile din România spun că o creștere a incidenței atacurilor informatice le poate perturba serios activitatea. Un procent de 72% dintre acestea au un departament intern specializat sau un partener extern care să prevină exploatarea rețelelor lor în urma unui atac informatic. Aproape jumătate dintre companii (46%) spun însă că au arii care nu sunt acoperite sau nu sunt suficient protejate de atacurile hackerilor.

Acestea sunt principalele concluzii rezultate în urma unui sondaj Tax & Cyber, derulat recent de EY pe piața locală, care arată direcţia în care marile companii din România au în vedere să se orienteze în perioada următoare în privința măsurilor de securitate cibernetică. Companiile respondente la acest sondaj au peste 100 de angajaţi, iar 77% dintre ele au cifra de afaceri de peste 10 milioane de euro, domeniile de activitate din care provin incluzând 16 zone, între care industria producătoare, agricultură, industria petrolieră, construcţii, bunuri de larg consum, transport, servicii financiare etc. Din punct de vedere al organizării funcţiei fiscale, 67% dintre respondenți au menţionat că este organizată intern (ca departament sau echipă specializată). În mod continuu şi chiar mai accentuat în ultima perioadă,

organizaţiile globale redefinesc funcţia fiscală pentru a beneficia de avantajele tehnologiei digitale şi cloud, fiind concentrate pe managementul datelor ca un factor cheie. Desigur, un semn de întrebare rămâne în ce priveşte impactul atacurilor informatice asupra acurateţii datelor fiscale. Este normal să existe această întrebare la nivelul contribuabililor deoarece, odată cu digitalizarea accelerata post-pandemică, a crescut semnificativ şi numărul atacurilor informatice. Aşadar, iată că o concluzie la care contribuabilii au ajuns (nu benevol, din păcate) este că domeniul fiscal poate fi o sursă de date interesante, vulnerabil la atacurile informatice.

Rezultatele sondajului arată de asemenea că, mai ales în această perioadă în care atacurile cibernetice s-au înmulțit semnificativ, firmele trebuie să acorde atenție și acestei zone și să deblocheze resursele financiare necesare realizării investițiilor pentru consolidarea propriei securități cibernetice. 57% dintre respondenţii la sondaj au declarat că urmăresc creşterea investiţiilor pentru îmbunătățirea protecției împotriva atacurilor informatice, iar 28% doresc să îmbunătăţească măsurile existente. Pe de altă parte însă, restul respondenţilor declară fie că nu au resursele financiare necesare, fie consideră că au implementat deja suficiente măsuri sau că le vor avea în vedere în cazul unui atac informatic.

Clarisa Tesu, Partener, Forensic & Integrity Services, EY România: *„Odată cu digitalizarea informaţiilor fiscale, vine şi o creştere semnificativă a expunerii acestor informaţii la potenţiale atacuri, care pot atrage sancțiuni de la anumite autorități sau procese lungi şi costisitoare. Implementarea unor soluții de Data Loss Prevention – de prevenire și oprire a exfiltrării de date informatice – şi definirea unui plan de răspuns la incidente informatice sunt esenţiale pentru a identifica, stopa şi răspunde prompt unui astfel de atac, dar şi pentru a proteja datele sensibile şi confidențiale ale*

companiei”.

Doar 38% dintre cei care au răspuns sondajului consideră că toate datele sunt vulnerabile în cazul unui atac informatic, restul respondenţilor fiind preocupaţi cel mai mult de datele financiare (inclusiv cele fiscale), urmate de cele comerciale şi, într-o mai mică măsură, de cele care ţin de resurse umane şi de juridic.

„*Atacurile informatice sunt foarte frecvente, puține sunt companiile care să nu se fi confruntat cu vreun incident informatic în ultimele 12 luni. De cele mai multe ori, așa cum s-a văzut în practică, acestea au și un impact asupra business-ului. Le recomandăm contribuabililor să își protejeze calitatea datelor fiscale, nu doar să se asigure că departamentul specializat sau partenerul extern cu care colaborează efectuează nişte sarcini de rutină*”, declară **Andra Cașu, Partener, Liderul Departamentului de Impozite Directe, EY România**.

Sunt încă multe companii (de dimensiuni mari sau mici) care ignoră riscurile fiscale care pot apărea odată cu modificarea unor date fiscale printr-un atac informatic. Spre exemplu, se pot petrece modificări în contul de profit și pierdere, ceea ce înseamnă un rezultat fiscal denaturat, adică plata unei sume complet diferite. Cu alte cuvinte, orice intervenție asupra datelor poate veni la pachet cu un risc profesional și reputațional deloc de neglijat.

De asemenea, ar trebui acordată o atenție sporită lizibilității datelor, pentru că pot apărea denaturări importante, care pot afecta contribuabilii. Aici marea majoritate a respondenților (80%) la sondajul EY România consideră că deţine toate documentele şi informaţiile într-un format lizibil, ceea ce este un semnal pozitiv în ceea ce priveşte calitatea datelor fiscale.

Nu în ultimul rând, e de avut în vedere faptul că orice

inspecție fiscală presupune examinarea documentelor aflate în dosarul fiscal al contribuabilului. Astfel, în cadrul sondajului, 40% din respondenți au declarat că au fost subiectul unei inspecții fiscale generale, în timp ce 24% au avut o inspecție parțială sau un control inopinat. Cu toate acestea, rămâne un segment de 36% dintre contribuabilii respondenți, care încă nu au făcut obiectul unei inspecții fiscale.

Având în vedere cele de mai sus, este clar că pericolele cibernetice pot avea impact semnificativ din punct de vedere financiar-fiscal. De aceea, companiile trebuie să acorde o atenţie deosebită acestui aspect, pentru a identifica în timp util potenţialele consecinţe negative. Poate fi vorba, pe de o parte, de o revizuire internă a proceselor şi a gradului intern de pregătire a personalului în domeniul riscurilor cibernetice, dar şi de specializarea zonelor de automatizare în domeniul financiar-fiscal, pentru a evita orice expuneri ulterioare generate de afectarea datelor.

D&B David și Baias SCA și PwC România, în colaborare cu av.prof.dr. Radu Bufan, obțin o hotărâre de referință la CJUE extrem de relevantă pentru companiile de

asigurări din România

Serviciile prestate de societățile corespondente nu intră în categoria servicii prestate de consultanți, ingineri, birourile de consultanță, avocați, contabili și alte servicii similare și nici din prelucrările de date sau din furnizarea de informații, iar TVA nu este datorată în România.

CJUE a stabilit că art. 56 alin. (1) lit. (c) din Directiva 2006/112/CE trebuie interpretat în sensul că serviciile de soluționare a daunelor prestate de societăți corespondente în numele și pe seama unei societăți de asigurări nu fac parte din serviciile prestate de consultanți, ingineri, birourile de consultanță, avocați, contabili și alte servicii similare și nici din prelucrările de date sau din furnizarea de informații, invalidând astfel interpretarea dată de autoritățile fiscale române într-o serie de decizii de impunere emise în privința contribuabililor de pe piața asigurărilor.

https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=263732&pageIndex=0&doclang=RO&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=328301

În esență, chestiunea litigioasă din litigiul principal vizează stabilirea locului de taxare din perspectiva TVA a serviciilor de soluționare a daunelor prestate de societăți corespondente (cu sediul în diferite state membre ale Uniunii Europene) în beneficiul unei societăți de asigurare cu sediul în România, în contextul în care, în cadrul unor serii de inspecții fiscale efectuate societățile de asigurări din România, ANAF a considerat că serviciile de soluționare a daunelor prestate de societăți corespondente în numele și pe seama acestora ar reprezenta operațiuni taxabile din perspectiva TVA în România, locul prestării fiind la sediul beneficiarului, deci în România, întrucât serviciile de soluționare a daunelor fac parte din serviciile prestate de

ingineri și ca urmare au stabilit TVA suplimentar de plată. Motivul invocat a fost, în principal, acela că serviciile prestate de societățile corespondente ar fi similare cu cele prestate de ingineri și a avocați și, ca atare, ar deveni incidentă excepția de la regula stabilirii locului taxării la sediul prestatorului, astfel încât acestea ar trebui taxate în România, la sediul beneficiarului.

Uniqa a contestat actele de impunere în fața instanțelor naționale susținând că serviciile de soluționare daune prestate de societățile corespondente pentru acesta nu reprezintă operațiuni taxabile în România întrucât locul prestării acestor servicii este atât potrivit legislației naționale cât și potrivit prevederilor Directivei TVA la sediul prestatorului, deci în afara României, în cazul său fiind aplicabilă regula potrivit căreia locul taxării este Statul membru de la sediul prestatorului și, nu situația de excepție potrivit căreia locul taxării este în țara beneficiarului serviciului. În alte cuvinte, serviciile prestate de societățile corespondente nu se încadrează în situațiile expres și limitativ prevăzute de lege, respectiv, în categoria serviciilor prestate de consultanți, ingineri, juriști și avocați, contabili și experți contabili, de birourile de studii și alte servicii similare, având atât natură și finalitate cu totul și cu totul diferită de acestea din urmă.

În acest context, la solicitarea Uniqa (care a beneficiat de asistență juridică și fiscală a D&B David și Baias și a PwC România, fiind reprezentată în procedurile judiciare de av. prof. dr. Radu Bufan), judecătorul național a admis solicitarea de formulare a unei întrebări preliminare formulată și a adresat CJUE întrebarea ce face obiectul cauzei C -267/21, respectiv, „dacă, în interpretarea dispozițiilor art. 56 din Directiva 2006/112, serviciile de soluționare a daunelor prestate de către societățile [partenere] pentru o societate de asigurări, în numele și pe seama acesteia din

urmă, pot fi încadrate în categoria serviciilor prestate de consultanți, ingineri, birouri de consultanță, avocați, contabili și alte servicii similare, precum și prelucrările de date și furnizarea de informații”.

Prin soluția pronunțată la data de 01.08.2022 în cauza C-267/21, CJUE a invalidat interpretarea organelor fiscale și a stabilit, în acord cu cele susținute de companie, că serviciile de soluționare a daunelor prestate de societăți corespondente în numele și pe seama unei societăți de asigurări nu fac parte din serviciile prestate de consultanți, ingineri, birourile de consultanță, avocați, contabili și alte servicii similare și nici din prelucrările de date sau din furnizarea de informații și, ca atare, TVA nu era datorat în România.

În esență, în motivare, CJUE a statuat că art. 56 alin. (1) lit. (c) din Directiva 2006/112 nu are în vedere profesii precum cele de avocat, consultant, expert contabil, inginer, ci prestări de servicii, legiuitorul european utilizând profesiile care sunt menționate în această prevedere drept un mijloc de definire a categoriilor de prestări de servicii care sunt avute în vedere de aceasta și astfel, este necesar să se stabilească dacă serviciile de soluționare a daunelor furnizate în numele și pe seama unei societăți de asigurări fac parte din prestările de servicii furnizate în principal și în mod obișnuit în cadrul profesiilor enumerate la art. 56 alin. (1) lit. (c) din Directiva 2006/112.

Odată stabilite aceste reguli de interpretare, CJUE analizează fiecare categorie de servicii și concluzionează că serviciile de soluționare daune nu se încadrează în niciuna dintre acestea, întrucât în esență acest tip de servicii presupune prestații specifice care nu pot fi asimilate niciuneia dintre categoriile analizate. În egală măsură, s-a reținut în aceeași hotărâre că prin raportare la jurisprudența existentă, aceste servicii nu pot fi considerate nici servicii similare celor mai sus-expuse și nici nu pot fi apropiate de serviciile de

prelucrare a datelor sau asimilate furnizării de informații.

În concret, în privința serviciilor prestate de ingineri la care au făcut referire ANAF în actele de impunere, CJUE stabilește că „exercitarea profesiei de inginer cuprinde servicii care se caracterizează prin faptul că nu este vorba numai despre aplicarea cunoștințelor și a procedeelor existente la probleme concrete, ci și despre dobândirea de cunoștințe noi și despre dezvoltarea de procedee noi pentru rezolvarea acelorași probleme sau a unor probleme noi", în timp ce „serviciile de soluționare a daunelor furnizate în numele și pe seama unei societăți de asigurare […], nu se încadrează în categoria prestațiilor care corespund acestor caracteristici. Mai precis, deși nu pare exclus ca evaluarea prejudiciilor care rezultă dintr-un accident de circulație să poată fi realizată de un inginer, o astfel de activitate nu se încadrează în mod vădit în serviciile prestate în principal și în mod obișnuit în cadrul acestei profesii, […]. În plus, o asemenea posibilitate nu poate fi avută în vedere nici în ceea ce privește evaluarea pacienților în cadrul unei asigurări medicale pentru călătoriile în străinătate".

Această soluție pronunțată de CJUE prezintă o importanță deosebită dintr-o dublă perspectivă. Pe de o parte, aceasta confirmă criticile formulate de companie încă din faza inspecției fiscale, prin raportare la interpretarea dată de autoritățile fiscale din alte state și de jurisprudența instanțelor din Uniunea Europeană care dovedeau nelegalitatea vădită a interpretării ANAF. Pe de altă parte, această soluție este extrem de relevantă întrucât abordarea ANAF a vizat întreaga industrie de asigurări, iar, la acest moment, sunt mai multe litigii fiscale cu soluții diferite în primă instanță. Or, ne așteptăm ca hotărârea instanței europene să aducă claritate în interpretările date de forurile naționale, facilitând corecta soluționare a cauzelor care în prezent sunt suspendate. Aceasta întrucât, analizând punctual fiecare categorie de activități dintre cele enumerate de excepția din

art. 56 alin. (1) lit. (c) din Directiva TVA, Curtea de Justiție a explicat în cuprinsul hotărârii pronunțate în privința fiecăreia dintre acestea de ce nu poate să fie incidentă în privința serviciilor prestate de societățile nerezidente care au prestat servicii către societățile de asigurare, furnizând astfel dezlegări valoroase pentru alte cazuri și aducând clarificări relevate sferei de aplicare a acestui text legal european.

Echipele D&B David și Baias și PwC România implicate în obținerea acestei hotărâri au fost formate din Dan Dascălu (Partener Coordonator al practicii de litigii), Mihail Boian (Partener), precum și Ana Maria Vasile (Avocat asociat) și, respectiv, din Diana Coroabă (Partener) și Inge Abdulcair (Director).

Standardizarea devine tot mai necesară pe măsură ce raportările de sustenabilitate se maturizează

- **Lipsa standardizării, a reglementărilor și a unui scop comun amenință încrederea în mișcarea de sustenabilitate în creștere**
- **Cinci recomandări pentru a consolida încrederea și utilitatea informațiilor despre sustenabilitate**

Investițiile în raportările de mediu, sociale și de guvernanță

corporativă (ESG) și implementarea efectivă a acestora sunt puse sub semnul întrebării din cauza lipsei de standardizare, de reglementare și de scop comun, se arată în The emerging sustainability information ecosystem, ultimul raport publicat de EY și Oxford Analytica. Inflația în creștere și războiul din Ucraina agravează aceste provocări.

Potrivit raportului, acuzațiile tot mai numeroase de *greenwashing*[1] au devenit una dintre provocările majore pentru credibilitatea și succesul ESG. Abordarea acestor provocări și consolidarea încrederii în sistem este responsabilitatea numeroșilor actori care modelează ecosistemul sustenabilității, astfel încât ESG să ajungă să fie văzută de toate părțile co-interesate la egalitate cu ecosistemul general acceptat de raportare financiară.

Raportul susține că nu s-a ajuns la un acord cu privire la ceea ce ar trebui să includă ESG, la modul de aplicare a parametrilor conveniți și la cea mai bună utilizare a datelor disponibile. Pentru a spori încrederea în ESG, *The emerging sustainability information ecosystem* (Ecosistemul emergent al informațiilor privind sustenabilitatea) punctează cinci domenii de bază care trebuie abordate:

1. creșterea transparenței ratingurilor ESG;
2. o mai bună înțelegere a diverselor utilizări ale informațiilor privind sustenabilitatea;
3. audit independent, alături de standarde și rigurozitate sporită în materie de raportare, cum se face în cazul raportării financiare;
4. elaborarea unor taxonomii general acceptate în materie de finanțare durabilă, pentru a contribui la eliminarea confuziei cu privire la ceea ce este considerat sustenabil și ceea ce nu este;
5. reducerea barierelor de intrare pentru cei din economiile emergente.

Massimo Bettanin, Partener Schimbări Climatice și

Sustenabilitate, EY România: *„Raportul oferă câteva recomandări utile care abordează aspecte precum materialitatea, transparența, metodologia de rating, fiabilitatea datelor etc., care pot submina credibilitatea sistemului de informații privind sustenabilitatea. Interesant este faptul că subliniază, de asemenea, necesitatea de a extinde domeniul de aplicare al raportării nefinanciare pentru a furniza informații relevante cu privire la impactul pe care activitățile legate de sustenabilitate, serviciile și produsele organizației îl au sau îl pot avea asupra mediului și societății în general, pe lângă riscurile mai consolidate legate de ESG care afectează întreprinderea*”.

După cum se menționează în raport, aceste două utilizări primare ale informațiilor legate de durabilitate „nu se exclud reciproc, dar sunt adesea confundate”, cele din urmă fiind destinate în primul rând să sprijine părțile interesate financiare în luarea unor decizii de investiții „în cunoștință de cauză”, în timp ce primele sunt mai importante pentru o gamă mai largă de părți interesate, cum ar fi comunitățile locale, clienții, angajații, autoritățile de reglementare etc.

„Cu toate acestea, un număr tot mai mare de dovezi indică faptul că impactul negativ sau pozitiv semnificativ asupra mediului și societății poate afecta adesea, negativ sau pozitiv, performanța financiară a unei organizații în materie de costuri – de exemplu, creșterea costurilor datorate cheltuielilor de curățare, amenzi, despăgubiri, întârzieri în obținerea unor autorizații, față de costurile reduse rezultate în urma programelor de eficiență energetică și a resurselor, a proceselor de evitare și minimizare a deșeurilor etc. – veniturile – de exemplu, venituri mai mici ca urmare a închiderii activității, a pierderii licenței de funcționare, a boicotării produselor de către clienți, față de venituri mai mari ca urmare a exploatării de noi piețe și/sau a extinderii celor existente sau a influențării preferințelor consumatorilor etc. – și alocarea de capital – de exemplu,

riscul activelor blocate, care ar putea să nu mai genereze randamentele așteptate pe termen lung din cauza unor probleme sociale – confirmând legătura dintre aceste două perspective, aparent diferite.

Acest concept a fost preluat atât de standardul «Material Topic» al GRI din 2021, cât și de noua Directivă a UE despre raportarea privind dezvoltarea durabilă a întreprinderilor (CSRD), prin conceptul de «dublă materialitate» și sunt convins că o comunicare mai cuprinzătoare și mai transparentă a impactului organizațiilor, atât pozitiv cât și negativ, va contribui la îmbunătățirea credibilității și a încrederii în sistemul de raportare nefinanciară, atât de către părțile interesate financiare, cât și de cele nefinanciare", a completat Massimo Bettanin.

Raportul evidențiază necesitatea unei mai bune înțelegeri a ratingurilor ESG, a relevanței – inclusiv a diverselor utilizări ale informațiilor privind sustenabilitatea, precum și a condițiilor necesare pentru a permite auditul. Deși există legături tot mai strânse între ESG și raportarea financiară, raportul identifică vocile și perspectivele suplimentare care modelează ecosistemul ESG, inclusiv societatea civilă și persoanele angajate. Raportul face apel la o mai mare implicare a acestor grupuri pentru elaborarea unor standarde de raportare și de publicare, a unor taxonomii de finanțare durabilă și a unor ratinguri ESG care să servească investitorilor, inclusiv celor care se concentrează pe riscul financiar și pe impactul social.

[1] Expresia *Greenwashing* se folosește când o organizație cheltuiește mai mult timp și bani cu marketingul informației că este prietenoasă cu mediul, decât pentru minimizarea efectivă a impactului său asupra mediului. Este considerat un truc de marketing înșelător, menit să inducă în eroare consumatorii care preferă să cumpere bunuri și servicii de la mărci cu grijă față de mediu.

Dobrinescu Dobrev își caută noi colegi, în vederea extinderii echipei de Drept fiscal

Suntem o societate de avocați specializați în domenii de nișă precum dreptul fiscal și dreptul urbanismului. Fiind foarte pasionați și dedicați muncii noastre, am fost premiați în numeroase ocazii pentru rezultatele profesionale deosebite. Credem că excelența profesională este perfect compatibilă cu o atmosferă de lucru prietenoasă. Prin urmare, căutăm doi colegi asemenea nouă, cu grad diferit de senioriate.

Pentru poziția de **Tax Lawyer**, condițiile de eligibilitate sunt:

- absolvent de studii juridice;
- calitatea de avocat (existentă sau în curs de obținere);
- vocație atât pentru litigii, cât și pentru consultanță de business;
- dinamici, dedicați, meticuloși, organizați, responsabili, analitici, cu bune abilități de comunicare și relaționare;
- fluenți în limba engleză (scris/tradus și vorbit), cu disponibilitate de a efectua, la nevoie, deplasări la clienții sau la instanțele din țară;
- carnet de conducere.

Dacă ni te alături, vei fi responsabil cu:

- cercetare și redactare opinii juridice;
- reprezentarea în instanță, redactarea la timp și riguros

a documentelor necesare în relația cu instanțele de judecată;
- efectuarea de formalități specifice în fața unor instituții și autorități publice, urmărirea obiectivelor unui proiect și îndeplinirea tuturor sarcinilor atribuite;
- întocmirea oricăror documente juridice (contracte, notificări, somații, adrese, etc.);
- efectuarea raportărilor administrative în termenele și în condițiile stabilite.

Ce oferim noi:

- Mediu de lucru plăcut și prietenos;
- Sediu profesional amplasat central și foarte aproape de instanțele judecătorești;
- O echipă premiată anual pentru performanțe excepționale în materia dreptului fiscal și urbanism;
- O coerentă și bine organizată cooperare a echipei în cadrul proiectelor complexe;
- Formare profesională continuă sub îndrumarea unui doctor în drept civil și cercetător științific la Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române;
- Formare profesională continuă sub îndrumarea unui doctorand în drept fiscal și cadru universitar asociat în cadrul Facultății de Drept din cadrul Universității București;
- Implicare directă în dosare cu notorietate în materie fiscala si a urbanismului;
- Susținere pentru publicarea de articole științifice.

Dacă vrei să ne cunoaștem, trimite-ne un Curriculum Vitae la adresa office@dobrinescudobrev.ro

Dobrinescu Dobrev Tax Advisory caută noi colegi, în vederea extinderii echipei de Consultanță fiscală

Suntem o echipă de avocați și economiști specializați într-un domeniu de nișă extrem de frumos și de provocator, precum dreptul fiscal. Fiind foarte pasionați și dedicați muncii noastre, am fost premiați în numeroase ocazii pentru rezultatele profesionale deosebite. Credem că excelența profesională este perfect compatibilă cu o atmosferă de lucru prietenoasă.

Prin urmare, căutăm colegi asemenea nouă, cu grad diferit de senioriate.

Pentru poziția de **Senior Tax Consultant**, condițiile de eligibilitate sunt:

- absolvent de studii economice;
- experiență de minimum 3 ani în consultanță fiscală;
- cunoștințe temeinice de contabilitate și abilitate pentru lucrul în Excel;
- fluent în redactare;
- dinamic, meticulos, organizat, responsabil, analitic, cu bune abilități de comunicare și relaționare;
- fluent în limba engleză (scris/tradus și vorbit).

Calitatea de Consultant fiscal este un plus.

Dacă ni te alături, vei fi responsabil cu:

- cercetare și redactare opinii de specialitate;
- participarea în echipe de *due dilligence* și *tax review*;
- efectuarea de formalități specifice în fața

autorităților fiscale;
- efectuarea raportărilor administrative în termenele și în condițiile stabilite.

Ce oferim noi:

- Mediu de lucru plăcut și prietenos;
- Sediu profesional amplasat central (Piața Unirii – Bdul Mărășești);
- O echipă premiată anual pentru performanțe excepționale în materia dreptului fiscal;
- O coerentă și bine organizată cooperare a echipei în cadrul proiectelor complexe;
- Formare profesională continuă;
- Implicare directă în dosare cu notorietate în materie fiscala;
- Susținere pentru publicarea de articole științifice.

Dacă vrei să ne cunoaștem, trimite-ne un Curriculum Vitae la adresa andrada@dobrinescudobrev.ro

---

Importatorii europeni obligați să realizeze activități de „due diligence” pentru achizițiile de mărfuri rusești

Autori:

- ***Mihai Petre, Director, Consultanță Comerț Internațional, EY România***

▪ ***Cosmin Dincă, Manager, Comerţ Internaţional, EY România***

O bună parte din mărfurile de origine rusă sunt supuse în prezent diverselor restricții, intrarea lor pe piața din Uniunea Europeană fiind interzisă. Cu toate acestea, există și excepții. Mai precis, mărfuri care pot fi importate în continuare, chiar dacă au origine nepreferențială rusă (de ex., semifabricate/materii prime pentru industria siderurgică). Atât restricțiile, cât și excepțiile aplicabile diverselor mărfuri pot fi identificate de către importatori prin consultarea bazei de date TARIC, pornind de la codul tarifar din Nomenclatura Combinată.

Restricțiile impuse de Uniunea Europeană nu se opresc doar la nivel de produs (a mărfurilor comercializate), ele se extind și asupra entităților juridice care comercializează respectivele mărfuri. Cu alte cuvinte, chiar dacă anumite mărfuri de origine rusă ar putea fi importate ca atare pe motiv că importul de acest tip de marfă este permis ca regulă generală, conform bazei de date TARIC, putem fi puși în situația unei interdicții la import pe motiv că entitatea care le comercializează face, la rândul ei, obiectul sancțiunilor impuse de Uniunea Europeană. În aceste cazuri, operatorii economici importatori trebuie să se asigure că nu încalcă prevederile regulamentelor Uniunii Europene prin care au fost stabilite sancțiuni adiționale (de ex., înghețarea fondurilor și a resurselor economice aparținând persoanelor/companiilor aflate pe listele de restricții).

Pentru ca importatorii să se poată asigura de respectarea obligațiilor privind măsurile restrictive, Comisia Europeană recomandă în ghidul publicat în acest sens realizarea de activități de *due diligence* (atât la începutul colaborării cu un partener comercial, cât și pe parcursul relației comerciale – monitorizare continuă), lăsând totodată la latitudinea agenților economici modul în care aceasta se va realiza. Cu alte cuvinte, importatorii trebuie să colecteze și să analizeze informațiile juridice, fiscale, financiare ale

partenerilor de afaceri înainte de efectuarea importurilor pentru a se asigura că acești furnizori sau persoanele care îi controlează direct sau indirect nu apar pe lista sancțiunilor internaționale.

Drept urmare, chiar dacă, în prezent, anumite mărfuri rusești pot pătrunde pe piața din Uniunea Europeană fără interdicții de import nu înseamnă că importatorii europeni au scăpat de expunerea la riscuri. România pedepsește nerespectarea sancțiunilor internaționale cu amendă de la 10.000 lei, la 30.000 lei, precum și cu confiscarea bunurilor. De asemenea, autoritățile de control pot aplica și sancțiuni complementare, cum ar fi suspendarea activității companiei pe o perioadă între 1-6 luni.

În concluzie, pentru a evita amenzile și aplicarea de sancțiuni nedorite, importatorii trebuie să investească timp și resurse suplimentare în aceste verificări de tip *due dilligence*. Fără cunoștințele și tehnica necesară, pentru companiile importatoare, este foarte dificil să identifice proprietarii furnizorilor pentru a verifica dacă vreunii dintre aceștia au fost sancționați. Echipa de consultanță dedicată comerțului internațional a EY România a asistat cu succes societăți din România care să gestioneze importul de mărfuri în astfel de situații. S-a putut evita, astfel, aplicarea de contravenții nedorite sau suspendarea activității acestora.

Sondaj EY România: Marea majoritate a contribuabililor

nu a solicitat niciodată dobânzile aferente rambursărilor de TVA întârziate

În condițiile în care marea majoritate (peste 80%) a contribuabililor se confruntă cu întârzieri, în general semnificative, în obținerea rambursării sumelor de TVA ce li se cuvin, un procent similar (82%) nu a solicitat niciodată dobânzi.

Acestea sunt concluziile unui sondaj EY România, derulat în perioada 28 iunie – 12 iulie 2022, în rândul a câtorva zeci de contribuabili (din care aproximativ jumătate având calitatea de mare contribuabil), şi care și-a propus să afle în ce măsură contribuabilii sunt conștienți de drepturile ce le revin, de mijloacele de apărare a acestora și de utilizarea efectivă a acestora din urmă.

La mai bine de 10 ani de la importantele hotărâri ale Curţii de Justiţie a Uniunii Europene în cauzele „Enel Maritsa”, „Rafinăria Steaua Română” și „Irimie”, care au deschis şi uşurat drumul contribuabililor în a obţine dobânzi pentru întârzierile organelor fiscale în rambursarea sau restituirea sumelor la care contribuabilii sunt îndreptățiți, o mare parte a acestora fie încă nu știu că pot cere dobânzi pentru toate sumele primite cu întârziere în ultimii 5 ani, fie nu le solicită.

Conform *Sondajului EY privind dobânzile aferente rambursărilor întârziate de TVA*, 65% dintre contribuabilii respondenţi aflați în mod frecvent în poziție de rambursare a TVA solicită rambursarea efectivă a TVA, în timp ce restul fie folosesc TVA pentru compensare cu TVA de plată în lunile următoare, fie

acumulează TVA pentru a solicita rambursarea unei sume mai mari (conștienți sau nu că astfel le crește riscul de a avea o inspecție fiscală cu privire la TVA).

În acelaşi timp, statul român a continuat să ignore jurisprudența europeană și națională, refuzând constant să accepte să plătească dobânzi, atunci când a întârziat cu rambursarea de TVA sau cu restituirea altor sume. Studiul nostru a reliefat că, în aproape 95% dintre cazuri, statul a refuzat cererile de dobânzi formulate de contribuabili, astfel că aceștia fie au abandonat demersurile, fie a fost nevoie să obțină hotărâri judecătorești definitive prin care să oblige autoritățile la plata de dobânzi.

Mai mult decât atât, în aproximativ 93% dintre cazuri, deşi statul a fost obligat să plătească dobânzi prin hotărâri judecătorești, ulterior, când contribuabilul a cerut dobânzi pentru același tip de întârziere și a invocat obligația autorității fiscale de a ține cont de hotărârile judecătorești precedente, statul a refuzat din nou şi a fost nevoie ca respectivul contribuabil să meargă mai departe în instanţă pentru a obţine dobânzile.

Din studiul nostru se desprind două concluzii majore – prima, că, în general, contribuabilii nu cunosc sau nu utilizează decât foarte rar acest instrument, deși acesta poate fi extrem de util în obținerea de lichiditate în contextul actual, și a doua – că statul nu acordă dobânzi benevol, ci doar dacă este constrâns de instanțele judecătorești.

„Suntem în aceeași paradigmă de 10 – 15 ani și, cu toate că între timp jurisprudența instanțelor naționale s-a consolidat, recunoscând dreptul la dobânzi contribuabililor ce au fost lipsiți de sumele ce li se cuveneau, autoritățile fiscale refuză cu obstinație să soluționeze favorabil cererile contribuabililor. Este necesar să ieșim odată pentru totdeauna atât din tiparul gândirii de secol XX, de tipul «nu dau statul în judecată pentru că nici nu câștig și o să îmi fie mai rău

decât îmi e deja», cât și să schimbăm comportamentul statului și autorităților acestuia. O asemenea schimbare nu cred că poate veni de la sine, ci doar în urma unui număr foarte mare de acțiuni promovate constant de contribuabili pentru apărarea drepturilor lor", a declarat **Alex Slujitoru, Avocat în cadrul Băncilă, Diaconu și Asociații**.

Tax Magazine nr. 3 mai – iunie 2022

Editorial

- **Andrei Iancu**
  Hot Tax Summer – se anunță multe dispute între fisc și contribuabili

Impozite directe

- **Marilena Ene**
  Povestea obligației fiscale. Ce este obligația fiscală?
- **Mirela Păunescu, Mirela Buliga**
  Facilități fiscale în industria construcțiilor, agricultură și industria alimentară. Sau nu?
- **Elena Doagă**
  Reținerea la sursă a impozitului pe venit asupra unor câștiguri realizate de investitori – o măsură eficientă?

Impozite indirecte

- **Cristina Oneț**
  Armonizarea reglementării accizelor – un proces în plină desfășurare

Procedură fiscală

- **Alexandru Stănoiu, Ana Popa**
  Contenciosul fiscal – singura opțiune eficientă de contestare a controalelor DGAMC
- **Emanuel Băncilă**
  Formalismul excesiv al ANAF invalidat de Înalta Curte de Casație și Justiție. Lipsa rapoartelor de lucrări și existența unui departament propriu de vânzări nu influențează tratamentul fiscal al unor servicii suplimentare de vânzări

Jurisprudență fiscală națională

- **Alin Văsonan**
  Sinteză de jurisprudență fiscală națională

Jurisprudența fiscală a instanțelor europene

- Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în perioada mai-iunie 2022

Accesați revista aici!

Consiliile europene de administrație din zona financiară fac progrese, dar

nu se ridică la nivelul așteptărilor investitorilor în domeniile cheie de experiență și diversitate

- **Firmele europene de servicii financiare răspund așteptărilor acționarilor în domeniile tradiționale de experiență în consiliile de administrație, inclusiv în domeniul politic, contabilitate, juridic și conformitate.**
- **Potrivit investitorilor, directorii cu experiență în domeniul sustenabilității, FinTech și al securității cibernetice sunt subreprezentați în consiliile de administrație.**
- **Se accelerează numirile în consiliile de administrație în domeniul sustenabilității și al tehnologiei, aproape jumătate (45% și, respectiv, 46%) dintre directorii cu experiență în aceste domenii fiind recrutați în ultimii trei ani.**
- **Diversitatea de gen rămâne sub așteptările investitorilor, deși datele arată că în ultimii trei ani au fost numite în consiliile de administrație mai multe femei decât bărbați.**
- **Franța și Italia au cele mai diverse consilii de administrație din punctul de vedere al genului, iar Germania are cele mai puțin diverse consilii de administrație.**

Multe dintre consiliile de administrație ale celor mai mari firme de servicii financiare din Europa sunt subdimensionate în ceea ce privește competențele, experiența și nivelul de diversitate pe care investitorii le consideră importante pentru ei, potrivit studiului inaugural ***EY European Financial***

Services Boardroom Monitor. Cercetarea arată că, deși consiliile de administrație din zona serviciilor financiare europene au acreditări solide în domeniul politic, financiar, contabil, juridic și de conformitate, acestea nu dispun încă de expertiza în diversitate de gen, sustenabilitate sau tehnologie pe care investitorii spun că o caută atunci când decid dacă o companie este o investiție atractivă.

Diversitatea de gen și de vârstă în consiliile de administrație urmărită de investitori

Un procent de 44% dintre investitorii intervievați susțin că diversitatea de gen în consiliul de administrație le influențează semnificativ decizia de a investi într-o societate de servicii financiare, față de numai 16% care spun că nu le influențează deloc decizia. Deși toate firmele europene de servicii financiare monitorizate au o anumită reprezentare feminină în consiliul de administrație, în prezent, în toate firmele proporția de gen este de 63% bărbați și 37% femei.

Experiență politică importantă în consiliile de administrație din firmele financiare europene

Mai mult de jumătate (51%) dintre investitorii instituționali spun că experiența politică în cadrul consiliului de administrație este „importantă” pentru a face dintr-o companie o investiție atractivă. 97% dintre firmele de servicii financiare monitorizate au cel puțin un membru al consiliului de administrație cu experiență de lucru în politică sau pentru un organism guvernamental din industrie, iar 44% dintre toate întreprinderile monitorizate au mai mult de o treime din consiliile de administrație formate din persoane cu experiență politică.

Cel puțin un membru al consiliului de administrație cu experiență în contabilitate și finanțe

Jumătate (50%) dintre investitori consideră că experiența în

domeniul contabilității în cadrul consiliului de administrație are un impact „important” sau „foarte important” în ceea ce privește transformarea unei companii într-o investiție atractivă. Toate societățile financiare monitorizate au cel puțin un membru al consiliului de administrație cu experiență în domeniul contabilității și al finanțelor, iar 70% dintre societăți au doi sau mai mulți membri ai consiliului de administrație cu experiență în domeniul contabilității.

Șase din zece firme au experiență juridică și de conformitate în consiliul de administrație

Mai mult de jumătate (51%) dintre acționari spun că este o „problemă importantă” dacă o firmă are puțină sau zero experiență la nivelul consiliului de administrație în domeniul juridic și al conformității, iar 22% din acest grup de investitori instituționali consideră că este o problemă „foarte importantă”. 59% dintre societățile monitorizate au un director din consiliul de administrație cu experiență profesională în domeniul juridic și al conformității.

Experiența în sustenabilitate, FinTech și securitate cibernetică foarte căutată în viitor

Mai mult de jumătate (51%) dintre investitori consideră că experiența în sustenabilitate în consiliile de administrație are un impact „important” în transformarea unei companii într-o investiție atractivă, iar 22% indică faptul că are un impact „foarte important”. Cu toate acestea, mai puțin de o cincime (19%) dintre companiile monitorizate au în prezent administratori cu experiență în domeniul sustenabilității.

Capitalul uman – un domeniu de interes nou pentru consiliile de administrație din domeniul financiar

Un procent de 20% dintre consiliile de administrație din sectorul serviciilor financiare europene au în prezent cel puțin un membru cu experiență în resurse umane, dintre care jumătate (50%) au fost numiți în funcție în ultimii trei ani.

Durata medie a mandatului unui membru al consiliului de administrație cu experiență în resurse umane este de 40,5 luni – mult mai mică decât media de 59 de luni pentru toți directorii monitorizați.

Rezultatele studiului EY Boardroom Monitor prezentate detaliat

Boardroom Monitor realizat de EY analizează experiența, formarea și competențele directorilor de consilii de administrație din cadrul indicelui MSCI European Financials Index, precum și al altor câteva instituții naționale mari. Echipele EY au chestionat opiniile a peste 300 de investitori instituționali în companii financiare din Marea Britanie, Germania, Elveția și Franța și au comparat așteptările lor privind consiliile de administrație din domeniul serviciilor financiare cu status quo-ul din Europa.

Omar Ali, EY EMEIA Financial Services Managing Partner: „*Acționarii companiilor financiare doresc să vadă consilii de administrație cu directori a căror experiență și caracteristici colective reflectă capacitățile necesare pentru a aborda oportunitățile și provocările cu care se confruntă sectorul. Consiliile de administrație din întreaga Europă demonstrează o experiență profundă în multe dintre domeniile tradiționale pe care investitorii le consideră valoroase. Deși este posibil ca acestea să fie subreprezentate în domenii mai noi, cum ar fi sustenabilitatea și tehnologia, și mai au încă de lucru în ceea ce privește diversitatea, putem observa că se iau măsuri pentru a rezolva acest aspect*”.

Consiliile de administrație sunt în urma așteptărilor investitorilor în ceea ce privește diversitatea de gen și de vârstă

Un procent de 44% dintre investitorii intervievați susțin că diversitatea de gen în consiliul de administrație le influențează semnificativ decizia de a investi într-o societate de servicii financiare, față de numai 16% care spun

că nu le influențează deloc decizia. Deși toate firmele europene de servicii financiare monitorizate au o anumită reprezentare feminină în consiliul de administrație, în prezent, în toate firmele proporția de gen este de 63% bărbați și 37% femei.

Consiliile de administrație din cadrul serviciilor financiare din Germania sunt cel mai puțin diversificate din punctul de vedere al genului, unde împărțirea actuală a directorilor de consiliu este de 25% femei și 75% bărbați. În general, Franța și Italia sunt cele mai avansate în diversitatea de gen în consiliile de administrație. Distribuția pe sexe a directorilor de consilii de administrație în Italia este de 47% femei, 53% bărbați, iar în Franța este de 44% femei, 56% bărbați. În Regatul Unit al Marii Britanii, împărțirea pe sexe a directorilor de consiliu este de 39% femei și 61% bărbați.

Diversitatea de gen este cea mai mare în rândul membrilor consiliilor de administrație din cadrul firmelor de gestionare a averilor și a activelor, unde 41% sunt femei și 59% bărbați. În cadrul consiliilor de administrație din sectorul bancar, această proporție scade la 37% femei și 63% bărbați, iar în cadrul companiilor de asigurări, aceasta este de 36% femei și 64% bărbați.

Cu toate acestea, datele *EY Boardroom Monitor* sugerează că femeile sunt din ce în ce mai bine reprezentate în consiliile de administrație. Analiza arată că 42% dintre femeile din consiliile de administrație au fost numite în ultimii trei ani, în timp ce doar 31% dintre bărbații au fost numiți în aceeași perioadă. Durata medie a mandatului în consiliul de administrație al femeilor este de 55 de luni, față de 65 de luni în cazul bărbaților.

În ceea ce privește diversitatea vârstei, 45% dintre acționari

consideră că ar trebui ca în consiliile de administrație din domeniul serviciilor financiare să existe o gamă largă de vârste pentru a funcționa eficient în era digitală. Mai puțin de o treime (31%) dintre acționari consideră că nu e nevoie în consiliile de administrație de o reprezentare dintr-o gamă largă de vârstă. În ciuda acestor opinii, doar 8% dintre companiile monitorizate au membri ai consiliului de administrație cu vârsta sub 40 de ani.

Omar Ali: „*Deși sectorul financiar din Europa a parcurs un drum lung, multe instituții au încă un drum important de parcurs pentru a răspunde așteptărilor investitorilor în ceea ce privește diversitatea în consiliile de administrație. Majoritatea acționarilor consideră că este important să existe un echilibru între femei și bărbați, însă femeile reprezintă frecvent mai puțin de 40% din consiliile de administrație ale marilor companii europene de servicii financiare – acest lucru trebuie să se schimbe. Cele mai multe firme vor dori să fie în avans față de reglementările viitoare care vor impune o diversitate de gen mai echitabilă începând cu 2026. De asemenea, investitorii subliniază, pe bună dreptate, necesitatea ca aceste consilii de administrație să aibă un amestec de vârste mai diversificat, astfel încât să poată reflecta mai bine nevoile clienților și ale societății.*

Diversitatea rasială și etnică lipsește cu desăvârșire din cercetarea noastră: acest lucru se datorează faptului că datele nu sunt încă surprinse în mod eficient în întreaga industrie din Europa. Acest aspect trebuie să fie, de asemenea, prioritar pentru firmele de servicii financiare, deoarece acestea încearcă să creeze consilii de administrație care să reprezinte comunitățile pe care le deservesc”.

Doar 3% dintre firmele financiare europene nu au experiență politică în consiliul de administrație

Mai mult de jumătate (51%) dintre investitorii instituționali spun că experiența politică în cadrul consiliului de

administrație este „importantă” pentru a face dintr-o companie o investiție atractivă, inclusiv un sfert (25%) care consideră că este „foarte importantă”. 97% dintre firmele de servicii financiare monitorizate au cel puțin un membru al consiliului de administrație cu experiență de lucru în politică sau pentru un organism guvernamental din industrie, iar 44% dintre toate întreprinderile monitorizate au mai mult de o treime din consiliile de administrație formate din persoane cu experiență politică.

Piața cu cea mai scăzută experiență politică este Italia, unde doar 20% dintre directorii de consilii de administrație au acest set de competențe. La nivel sectorial, 100% din consiliile de administrație din domeniul gestionării activelor și al asigurărilor au experiență politică, în timp ce în sectorul bancar, 94% dintre firme au experiență politică în cadrul consiliilor de administrație.

Toate firmele au cel puțin un membru al consiliului de administrație cu experiență în contabilitate și finanțe

Jumătate (50%) dintre investitori consideră că experiența în domeniul contabilității în cadrul consiliului de administrație are un impact „important” sau „foarte important” în ceea ce privește transformarea unei companii într-o investiție atractivă, față de numai 17% care spun că acest lucru nu are un impact „deloc important”. Toate societățile financiare monitorizate au demonstrat că cel puțin un membru al consiliului de administrație are experiență în domeniul contabilității și al finanțelor, iar 70% dintre societăți au doi sau mai mulți membri ai consiliului de administrație cu experiență în domeniul contabilității.

Șase din zece firme au experiență juridică și de conformitate în cadrul consiliului de administrație

Mai mult de jumătate (51%) dintre acționari spun că este o „problemă importantă” dacă o firmă are puțină sau zero

experiență la nivelul consiliului de administrație în domeniul juridic și al conformității, iar 22% din acest grup de investitori instituționali consideră că este o problemă „foarte importantă”. 59% dintre societățile monitorizate au un director al consiliului de administrație cu experiență profesională în domeniul juridic și al conformității.

În comparație cu administratorii de averi și de active, băncile și asigurătorii au un grad net superior de experiență în domeniul juridic și al conformității în cadrul consiliilor de administrație. 71% dintre asigurători și 69% dintre bănci au în cadrul consiliilor de administrație persoane cu experiență în domeniul juridic și al conformității. Doar 28% dintre firmele de gestionare a averilor și a activelor au membri ai consiliului de administrație cu o experiență similară.

Experiența în domeniul sustenabilității, FinTech și al securității cibernetice va fi foarte căutată în viitor

Mai mult de jumătate (51%) dintre investitori consideră că experiența în materie de sustenabilitate în consiliile de administrație are un impact „important” în ceea ce privește transformarea unei companii într-o investiție atractivă, iar 22% indică faptul că are un impact „foarte important” asupra cazului de investiție al unei companii. Cu toate acestea, mai puțin de o cincime (19%) dintre companiile monitorizate au în prezent administratori cu experiență în domeniul sustenabilității.

Asigurătorii și administratorii de averi și de active sunt semnificativ mai puțin reprezentați decât băncile în ceea ce privește nivelul de experiență în domeniul sustenabilității în cadrul consiliului de administrație. În timp ce 34% dintre consiliile de administrație ale băncilor au persoane cu experiență în domeniul sustenabilității, doar 11% dintre administratorii de averi și de active și doar 4% dintre asigurători au o experiență similară la nivelul consiliului de

administrație.

Directorii consiliilor de administrație din Danemarca și din Țările de Jos au mai multe șanse de a avea experiență în acest domeniu. La nivelul tuturor societăților europene de servicii financiare, doar 2% dintre membrii consiliului de administrație au experiență profesională în domeniul dezvoltării durabile. Prin comparație, 5% dintre membrii consiliilor de administrație ale societăților financiare daneze au experiență în domeniul sustenabilității, iar 4% dintre membrii consiliilor de administrație ale societăților financiare olandeze au o experiență similară.

Conform datelor, directorii consiliilor de administrație din Germania și Elveția sunt cei mai puțin susceptibili de a avea experiență în domeniul sustenabilității. Doar 1% dintre membrii consiliilor de administrație din firmele germane și 1% dintre membrii consiliilor de administrație din firmele elvețiene au experiență profesională în domeniul sustenabilității. Atât în Franța, cât și în Regatul Unit al Marii Britanii, 3% dintre membrii consiliilor de administrație au experiență profesională în domeniul sustenabilității.

Cu toate acestea, datele *EY Boardroom Monitor* sugerează că există o tendință accelerată în întreaga Europă de numire a membrilor consiliilor de administrație cu experiență în domeniul sustenabilității. Analiza arată că 45% dintre directorii cu experiență în domeniul sustenabilității au fost numiți în funcție în ultimii trei ani, iar durata medie a mandatului tuturor directorilor cu experiență în domeniul sustenabilității este de 49 de luni, față de media de 59 de luni pentru toți directorii de consilii de administrație.

În cadrul firmelor financiare europene, experiența în domeniul FinTech și în domeniul tehnologic mai larg este cea mai scăzută în rândul asigurătorilor

Majoritatea (54%) investitorilor din companiile financiare consideră că firmele ar trebui să aibă, de obicei, experiență la nivelul consiliului de administrație în domeniul FinTech. Cu toate acestea, doar 9% dintre firmele de servicii financiare monitorizate au experiență în acest domeniu în cadrul consiliului lor de administrație.

Băncile și administratorii de averi și de active au o experiență FinTech semnificativ mai mare în cadrul consiliilor lor de administrație decât firmele de asigurări. Atât la nivelul băncilor, cât și al administratorilor de averi și de active, 11% au în cadrul consiliilor de administrație persoane cu experiență în domeniul FinTech. Doar 4% dintre firmele de asigurări au o experiență similară.

Cu toate acestea, datele sugerează că experiența FinTech devine din ce în ce mai importantă pentru consiliile de administrație ale serviciilor financiare europene. Analiza arată că 88% dintre directorii cu experiență în domeniul FinTech au fost numiți în ultimii patru ani, iar durata medie a mandatului tuturor directorilor cu experiență în domeniul FinTech este de 32 de luni, față de media de 59 de luni pentru toți directorii de consilii de administrație.

Mai mult de jumătate (53%) dintre acționari consideră că este o „problemă importantă” dacă o companie are puțină sau deloc experiență în domeniul securității cibernetice în cadrul consiliului său de administrație. Dar, în timp ce 53% dintre companiile de servicii financiare au cel puțin un membru al consiliului de administrație cu experiență în domeniul tehnologic, niciuna dintre firmele europene de servicii financiare monitorizate nu are membri ai consiliului de administrație cu experiență profesională în domeniul securității cibernetice.

Societățile de asigurări au în cadrul consiliilor lor de

administrație o experiență în domeniul tehnologiei mult mai redusă decât băncile și managerii de averi și de active. În timp ce 63% dintre bănci și 56% dintre administratorii de averi și de active au în consiliile de administrație persoane cu experiență în domeniul tehnologiei, doar 42% dintre firmele de asigurări au o experiență similară.

În prezent, directorii de consilii de administrație din Spania și Regatul Unit al Marii Britanii au cea mai mare experiență în domeniul tehnologiei. La nivelul tuturor companiilor europene de servicii financiare, 7% dintre membrii consiliilor de administrație au o experiență profesională în domeniul tehnologiei. În comparație, 13% dintre membrii consiliilor de administrație din firmele spaniole au experiență în domeniul tehnologiei, iar 11% dintre membrii consiliilor de administrație din firmele cu sediul în Regatul Unit au o experiență similară. Firmele olandeze sunt în urma altor piețe europene în acest domeniu, unde doar 2% dintre membrii consiliilor de administrație au experiență în domeniul tehnologic.

Din nou, datele sugerează că se iau măsuri în cadrul consiliilor de administrație pentru a remedia acest deficit de competențe. Analiza arată că aproape jumătate (46%) dintre directorii consiliilor de administrație cu experiență în domeniul tehnologic au fost numiți în ultimii trei ani, iar durata medie a mandatului în consiliu al tuturor directorilor cu experiență în domeniul tehnologic este de 51 de luni, față de media de 59 de luni pentru toți directorii de consilii de administrație.

Capitalul uman – Resursele umane reprezintă un domeniu de interes nou pentru consiliile de administrație din domeniul financiar

EY Boardroom Monitor a constatat că 20% dintre consiliile de

administrație din sectorul serviciilor financiare europene au în prezent cel puțin un membru cu experiență profesională în domeniul resurselor umane (HR), dintre care jumătate (50%) au fost numiți în funcție în ultimii trei ani, ceea ce indică faptul că, în ultimii ani, consiliile de administrație se concentrează din ce în ce mai mult asupra resurselor umane. Durata medie a mandatului unui membru al consiliului de administrație cu experiență în domeniul resurselor umane este de 40,5 luni – mult mai mică decât media de 59 de luni pentru toți directorii monitorizați.

Omar Ali concluzionează: *„Cel mai eficient consiliu de administrație din domeniul serviciilor financiare este cel care are o bază solidă în domeniile tradiționale de expertiză, dar este, de asemenea, capabil să gândească înaintea pieței, anticipând schimbările, influențând strategia și gestionând mai bine riscurile. Pentru a putea face acest lucru, consiliile de administrație trebuie să înțeleagă din ce în ce mai bine sustenabilitatea și tehnologia și trebuie să fie mai diverse.*

Componența consiliilor de administrație se schimbă în mod constant, iar concurența pentru talente se va intensifica pe măsură ce firmele din întreaga Europă își diversifică în mod activ competențele și profilul consiliilor de administrație și caută să consolideze domeniile de experiență care sunt în prezent subponderate”.

Studiu de atractivitate EY România: Apetitul pentru

investiții este încă ridicat în 2022. 56% dintre companiile străine intenționează să înființeze sau să își extindă operațiunile din România

- **42% dintre respondenți au declarat că doresc să inițieze noi proiecte în domeniul logisticii și lanțurilor de aprovizionare în România în următorul an**
- **Aproape un sfert din viitoarele investiții în România (24%) vor fi atrase de regiunea de Vest**
- **Toate companiile mari au declarat că Mecanismul de Redresare și Reziliență a fost un factor decisiv în decizia lor de a își menține sau extinde activitățile în Europa, comparativ cu 54% dintre companiile mici**

România a rămas o destinație preferată pentru investitori, în Europa de Est, după doi ani de pandemie și având în vedere situația din Ucraina. România s-a clasat pe locul al 16-lea (4%) din 32 de țări în clasamentul țărilor cele mai atractive pentru investiții în 2022, depășind țări precum Ungaria (2%) şi Republica Cehă (2%) și se află aproape de Polonia, al cărei procentaj este de 6%.

În 2022, 56% dintre companiile străine intenționează să înființeze sau să își extindă operațiunile din România, ceea ce plasează această țară pe locul al patrulea, la egalitate cu Franța și în urma Portugaliei (62%), Lituaniei (60%) și Regatului Unit (58%). Totodată, România se situează deasupra mediei europene, care este de 53%.

Cu toate acestea, România ar trebui să își concentreze atenția asupra perspectivelor pe termen lung, în următorii trei ani, având în vedere prognozele, care arată că atractivitatea va scădea de la 41% în 2021 la 34% în 2022.

Totuși, actuala situație ar putea da naștere unui paradox, deoarece România are multe oportunități în viitor. Una dintre ele este relocarea companiilor din Ucraina. România este într-o poziție privilegiată la nivel european în ceea ce privește planurile liderilor executivi de a își reloca serviciile de asistență pentru întreprinderi și funcțiile de lanțuri de aprovizionare în Europa (operațiuni de *reshoring* și *nearshoring*) pentru a reduce la minimum impactul viitoarelor perturbări.

„Cu o criză aflată pe final – pandemia și o alta în plină desfășurare – războiul din Ucraina, economia noastră este din nou pusă la încercare, însă ne aflăm şi în faţa unei oportunități: sprijinirea cât mai multor companii provenind din zonele afectate care ar putea căuta să își mute activitatea peste granițe și să aleagă țara noastră ca posibilă destinație. Totodată, pachetele de asistență europene destinate statelor membre vor ajuta România să își asigure necesarul pentru crearea unui mediu stabil, care ar trebui să atragă și mai mulți investitori străini”, spune **Bogdan Ion, Country Managing Partner, EY România și Moldova și Chief Operating Officer pentru EY Europa Centrală și de Sud-Est și Regiunea Asiei Centrale**.

Regiunea vestică a României vizează primul loc

La nivel european, Bucureștiul se poziționează pe locul al 25-lea din 44 de orașe, depășind capitale precum Budapesta, Vilnius, Riga, dar și importante orașe europene, precum Munchen, Porto, Rotterdam, Geneva, Valencia.

În 2021, București a fost în mod clar cel mai vizat oraș din România pentru ISD, conducând clasamentul cu 38,9%, în timp ce

regiunea vestică a însumat 19,5% din investițiile străine directe, singurii reprezentanți fiind județele Arad și Timiș.

Cu toate acestea, decalajul dintre regiunea de Vest și București poate fi aproape egal din punctul de vedere al planurilor investitorilor pentru acest an. Aproape un sfert din viitoarele investiții în România (24%) va fi atras de regiunea Vest, principalul județ din această zonă fiind Sălaj, cu 9% din investiții, urmat de Arad, Timiș și Bihor, toate cu câte 5%.

Muntenia se situează pe locul al treilea, Argeș și Prahova fiind singurele reprezentante, fiecare cu câte 3,5% din investițiile totale. Pe de altă parte, zona nord-estică a României este reprezentată de județul Neamț (1,8%) și județul Suceava (1,8%).

În partea de sud a României, singurul județ care va atrage investiții, potrivit respondenților, este Teleorman, cu 1,8% din total.

Diferit de anul trecut este faptul că județe precum Sibiu, Brașov sau Ilfov nu reprezintă destinații pentru investiții în opinia investitorilor.

Lanțurile de aprovizionare și logistica, preferate de investitori pentru al doilea an consecutiv

Pandemia a afectat operațiunile de lanțuri de aprovizionare și logistică la nivelul întregului continent european, determinând companiile să dorească relocarea activităților mai aproape de piețele de origine și de clienții locali. Comparativ cu 2020, când au fost înregistrate 595 de proiecte, în 2021 s-au înregistrat 655 de proiecte în domeniul logisticii. În 2021, numărul de proiecte industriale a depășit nivelul de dinainte de criză, reflectând un efect de revenire și o reorganizare globală a lanțurilor de aprovizionare.

Conform predicțiilor din ediția 2021, România devine un centru

al operațiunilor de logistică și producție tot mai mare în Europa de Est, datorită competitivității sale în materie de costuri și a ofertei de forță de muncă, evenimentele din Ucraina acționând ca un catalizator în acest sens. În prezent, România este cea mai dorită destinație pentru investiții în 2022 în ceea ce privește lanțurile de aprovizionare și logistică.

Diferența majoră față de anul trecut rezidă în creșterea popularității serviciilor de asistență pentru întreprinderi, care au depășit producția. Cea mai mare creștere a fost înregistrată de proiectele de cercetare-dezvoltare, de pe locul al șaptelea în 2021, pe locul al patrulea în 2022.

IMM-urile și politicile de mediu ar trebui să reprezinte prioritățile României

În 2021, investitorii considerau că principalele trei priorități cărora România trebuie să le acorde atenție sunt: sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii, încurajarea politicilor și atitudinilor de protecție a mediului și creșterea calității și a valorii adăugate a produselor.

În 2022, principalele două priorități au rămas aceleași, subliniind un mesaj puternic către sectoarele public și privat din România și anume că IMM-urile și mediul trebuie să rămână temele cele mai importante. Totuși, în 2022, a treia poziție este ocupată de inovație și sectorul tehnologiilor avansate. Această temă a urcat opt poziții comparativ cu anul trecut.

La nivel european, studiul a relevat că percepția și perspectivele liderilor executivi ai IMM-urilor sunt mai puțin optimiste decât cele ale conducătorilor de companii multinaționale. Numai 26% dintre companiile mici au declarat că planurile lor de investiții s-au extins datorită pandemiei, comparativ cu 64% dintre companiile mari.

Cu toate acestea, numai 44% dintre IMM-uri intenționează să investească în Europa în anul următor sau în următorii trei

ani, iar 58% consideră că atractivitatea Europei va crește în același interval. Totodată, 83% dintre companiile mari plănuiesc să investească în Europa.

Pentru IMM-uri este important să beneficieze de sprijinul autorităților. De exemplu, toate companiile mari au declarat că Mecanismul de Redresare și Reziliență a fost un factor decisiv în decizia lor de a își menține sau extinde activitățile în Europa, comparativ cu 54% dintre companiile mici.

Sustenabilitatea, un sector primordial pentru România

Încurajarea politicilor și atitudinilor de protecție a mediului a fost selectată pentru al doilea an consecutiv drept al doilea cel mai important aspect asupra căruia România ar trebui să își canalizeze eforturile în viitor pentru a rămâne competitivă în rândul economiilor globale. Totuși, atunci când au fost întrebați cum poate România să rămână atractivă din punctul de vedere al sustenabilității, aproximativ 59% dintre liderii executivi au declarat că este nevoie de reglementări pentru a susține practici comerciale durabile (de exemplu, obligații de reciclare, reglementarea protecției biodiversității, standarde pentru clădiri ecologice). 45% dintre aceștia au fost de părere că România trebuie să își îmbunătățească potențialul de decarbonare a lanțurilor de aprovizionare (de exemplu, prin reducerea transporturilor, prin acces la materiale durabile).

Aproape același procentaj de respondenți (43%) au declarat că este important să se majoreze numărul de surse regenerabile în producția de electricitate, iar 42% au menționat că România ar trebui să asigure existența abilităților și competențelor necesare pentru a facilita proiectele de sustenabilitate.